

İŞSİZLİK VE İSTİHDAMIN GÖRÜNÜMÜ RAPORU

- İSTİHDAM KRİZDEN BU YANA 2,5 MİLYON AZALDI
- ÜMİTSİZ İŞSİZLER TÜM ZAMANLARIN REKORUNU KIRDI
- COVID-19 SALGINI 7-8 MİLYON YENİ İŞSİZ YARATABİLİR

11 MAYIS 2020

İŞSİZLİK VE İSTİHDAMIN GÖRÜNÜMÜ RAPORU

Mayıs 2020

Bu araştırma **Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Merkezi (DİSK-AR)** tarafından hazırlanmış ve 11 Mayıs 2020 tarihinde kamuoyuna sunulmuştur. Araştırma DİSK-AR kaynak gösterilerek kullanılabilir.

TÜRKİYE DEVRİMÇİ İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU

Adres: Dikilitaş Mahallesi Eren Sokak No: 4 Beşiktaş, İstanbul

Tel: (0212) 291 00 05 – 291 00 06 – 258 19 66 – 258 19 67

Faks: (0212) 240 42 09 ve (0212) 296 91 24

GSM: (0533) 276 47 23

Web: www.disk.org.tr

e-posta: diskar@disk.org.tr

Sosyal medya (Facebook, Twitter, Instagram): @diskinsesi @disk_arastirma

İSTİHDAM AZALIYOR, ÜMİTSİZ İŞSİZLER TIRMANIYOR, COVID-19 SALGINI 7-8 MİLYON YENİ İŞSİZ YARATABİLİR

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Merkezi (DİSK-AR) Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 11 Mayıs 2020 günü açıkladığı Şubat 2020 dönemi Hanehalkı İşgücü Araştırması (HİA) ile İŞKUR tarafından 8 Mayıs 2020'de açıklanan işgücü verilerini değerlendirdi.

TÜİK tarafından bugün (11 Mayıs 2020) açıklanan veriler Şubat 2020 dönemi (Ocak-Şubat-Mart) HİA sonuçlarını yansıtıyor. Bu verilerde Covid-19'un yarattığı ekonomik depremin sonuçları, işsizlikteki artış ve istihdam kaybı henüz yer almıyor. Covid-19'un etkilerini haziran ve temmuz ayında açıklanacak TÜİK Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarında görmek mümkün olacak.

Ancak **açıklanan TÜİK verileri bu haliyle bile vahim bir tabloya işaret ediyor.** TÜİK verilerine göre işgücü ve istihdamın birlikte düştüğü görülüyor. **2019 Şubat ayına göre işgücü 1 milyon 102 bin azalarak 30 milyon 982 bine geriledi.** İstihdam ise son bir yılda 602 bin azaldı. İstihdam son iki yılda ilk kez 27 milyonun altına geriledi. **Ekonomik krizin başladığı Ağustos 2018'e göre istihdam kaybı 2 milyon 565 bin olarak gerçekleşti.**

Öte yandan iş aramayıp çalışmaya hazır olanların ve özellikle de ümidini kaybeden işsizlerin sayısında ciddi bir tırmanış olduğu görülüyor. Örneğin **ümidini kaybeden işsiz sayısı bir önceki yıla göre 486 bin artarak 1 milyon 107 bine yükseldi.** Bu tablo işsizlerin iş arama ümidini kaybettiklerini gösteriyor.

İşsiz sayısı 2020 Şubat döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 502 bin kişi azalarak 4 milyon 228 bin kişi olarak gerçekleşse de bu durum işgücü piyasalarında bir iyileşme anlamına gelmiyor. Aksine Türkiye ekonomisinin istihdam yaratma kapasitesi günden güne zayıflıyor. Bu verilerin Covid-19 salgını öncesini yansıttığı düşünülecek olursa önümüzdeki ay çok daha vahim bir tablonun ortaya çıkacağını söylemek mümkün.

TÜİK tarafından açıklanan Şubat 2020 verileri Covid-19 ile ilgili güncel durumu yansıtmasa da İŞKUR tarafından açıklanan Nisan 2020 açık iş ve işe yerleştirme istatistikleri Covid-19'un yaratacağı işsizlik dalgasının öncü göstergesi niteliğinde. İŞKUR verilerine göre Nisan 2020'de açık işler bir önceki aya göre 114 bin 888 azalarak 52 bin 418'e geriledi. Açık işlerde yaşanan azalma yüzde 68,7 oranında. Bu durum Covid-19'un yaratacağı depremin öncü göstergesi niteliğinde.

COVID-19 7-8 MİLYON YENİ İŞSİZ YARATABİLİR

TÜİK'in kullandığı mevcut işsizlik hesaplama yöntemi ile Covid-19'un yaratacağı işsizliğin ve istihdam kaybının ölçülmesi mümkün değil. Bilindiği gibi TÜİK'in standart işsizlik hesaplaması referans (anket) haftasından önceki son dört hafta içinde iş arama kanallarından herhangi birini kullananları ve 15 gün içinde çalışmaya hazır olanları "işsiz" kabul ediyor. Ücretli olarak çalışıp çeşitli nedenlerle anket döneminde işlerinin başında bulunmayanlar, üç aydan kısa süre içinde işlerinin başına geri döneceklerse veya işten uzak kaldıkları süre içinde ücretlerinin en az yüzde 50 ve daha fazlasını almaya devam ediyorsa istihdamda kabul ediliyor. Bu durumda kısa çalışma ödeneği ve ücretsiz izin ödeneği kapsamında olanların ezici çoğunluğu anketlerde istihdam halinde gözüküyor.

İşte bu nedenle DİSK-AR tarafından kullanılan geniş tanımlı işsizlik hesaplama yöntemiyle Covid-19 döneminin işsizliğini hesaplamak en makul yol olarak görülüyor.

Geniş tanımlı işsizlik hesaplamasında standart işsizliğe ilave olarak Covid-19 nedeniyle istihdam başında olmayanları (kısa çalışma ödeneği ve ücretsiz izin ödeneği alanları), iş aramayıp çalışmaya hazır olanları, mevsimlik çalışma nedeniyle istihdamda olmayanları ve zamana bağlı eksik çalışanları da hesaba katmak gerekir.

Nitekim TÜİK de Covid-19 nedeniyle veri toplama yönteminde bazı değişiklikler yaptı. 30 Nisan 2020'de yapılan TÜİK açıklamasına göre Hanehalkı İşgücü Anketi'ne, anketin mevcut soru akışı değiştirilmeksizin, COVID-19 salgınının işgücü piyasasına etkilerinin ölçülmesi için yeni bir soru setinden oluşan modül eklendi.

Öte yandan yapılan açıklamaya göre anket çalışmalarında yüz yüze veri toplama yöntemi Covid-19 nedeniyle geçici bir süre ile durduruldu. Bunu yerine, posta, e-posta, telefon, internet üzerinden veri girişi ve idari kayıt gibi yöntemler kullanılacak.

Şimdiye kadar açıklanan çeşitli verileri dikkate alarak Covid-19 nedeniyle yaşanacak iş/istihdam kaybını tahmini olarak hesaplamak mümkündür. Tablo 1’de yer alan tahmin Covid-19 nedeniyle ortaya çıkan çeşitli gelişmelere dayalı bir işsizlik tahminidir. Kısa çalışma, işsizlik ve ücretsiz izin ödeneklerine başvuranlar ile istihdamda olup sokağa çıkması yasaklanan 65+ ile 15-17 yaş çalışanlar, kendi hesabına çalışanlar ile kentsel kayıt dışı istihdamdan işsiz kalanlar hesaba katılmıştır. Verilerin bir bölümü resmî açıklamaya dayalı iken bir bölümü tahminidir. Tahminimiz Covid-19’un ilk aylardaki etkisinin (Mart-Nisan-Mayıs) 7 ile 8 milyon istihdam ve iş kaybı olacağı yönündedir. Böylece Covid-19’un ilk dönemlerinde dar tanımlı iş ve istihdam kaybının 12 milyona, geniş tanımlı işsizliğin 15-16 milyon civarına ulaşabileceğini tahmin ediyoruz. Kuşkusuz bu sayıların bir bölümü tahmini olup çakışmalar, mükerrer hesaplamalar ve resmi verilerdeki değişikliklere bağlı olarak artıp azalabilir.

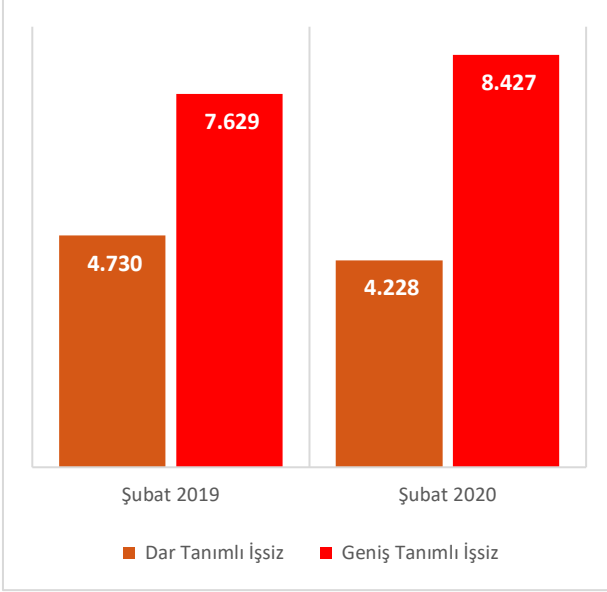
Tablo 1: Covid-19 Sonrası Yeni İşsiz Sayısı İstihdam Kaybı Tahmini

İşsizlik/İstihdam Kaybı Türü	Sayı (Bin)
1) Dar tanımlı işsizlik (Şubat 2020)	4.228
2) Geniş Tanımlı İşsizlik (Şubat 2020)	8.427
3) Kısa çalışma ödeneği başvurusu (1)	3.500
4) Ücretsiz izin ödeneği başvuru (2)	700
5) İşsizlik sigortası ödeneği başvurusu (Mart-Nisan 2020) (3)	500
6) 65+ ve 15-17 yaş arası evde kalan çalışanlar	1.400
7) Kendi hesabına çalışanlardan işsiz kalanlar (SGK 4/b) (4)	500
8) Kentsel kayıt dışı işsiz sayısı tahmini (5)	1.200
9) Covid-19 sonrası işsiz artışı, istihdam azalması tahmini (3+4+5+6+7+8)	7.800
10) Covid-19 Sonrası Dar Tanımlı İşsizlik (1+9)	12.028
11) Covid-19 Sonrası Geniş Tanımlı İşsizlik (2+9)	16.227

- Açıklamalar:** (1) Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk’un açıklamaları: <https://www.trthaber.com/haber/gundem/bakan-selcuk-uccretsiz-izin-destegi-odemeleri-yarin-basliyor-482641.html> (Erişim 10 Mayıs 2020)
(2) Bakan Zehra Zümrüt Selçuk’un açıklamaları: <https://www.trthaber.com/haber/gundem/bakan-selcuk-uccretsiz-izin-destegi-odemeleri-yarin-basliyor-482641.html> (Erişim 10 Mayıs 2020)
(3) Mart 2020’de yapılan 230 bin başvurunun Nisan 2020’de 500 bine ulaşması tahmin edilmektedir.
(4) Kayıtlı 2 milyon 135 bin kendi hesabına çalışanın yüzde 20-25’inin etkilendiği varsayımı ile.
(5) Kentlerdeki 4,8 milyon kayıtdışı çalışanın yüzde 25’inin işsiz kaldığı tahmini.

GENİŞ TANIMLI İŞSİZ SAYISI 8,5 MİLYONA DAYANDI!

Grafik 1: İşsiz Sayıları (Şubat 2019-Şubat 2020) (Bin)

Şubat 2019'da 4 milyon 730 bin olan **mevsim etkisinden arındırılmamış dar tanımlı işsiz sayısı** Şubat 2020'de 502 bin kişi azalarak **4 milyon 228 bin** oldu (Grafik 1). **Mevsim etkisinden arındırılmamış işsizlik oranı yüzde 13,6** olarak gerçekleşti. Tarım dışı işsizlik oranı 1,5 puanlık azalış ile yüzde 15,4 oldu.

Dar tanımlı işsizlikte azalış olmasına rağmen geniş tanımlı işsiz sayısı ve oranı artmaya ve istihdamdaki daralma devam etti.

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Araştırması, Şubat 2020. DİSK-AR tarafından hesaplanmıştır.

DİSK-AR tarafından hesaplanan **geniş tanımlı işsiz sayısı** Şubat 2019'da 7 milyon 629 bin iken Şubat 2020'de 729 bin artışla **8 milyon 427 bin kişi** oldu. Geniş tanımlı işsizlik oranı Şubat 2020'de **yüzde 24,5** olarak hesaplandı (Tablo 2).

Dar tanımlı işsizlik azalırken geniş tanımlı işsizliğin artmasının sebeplerinden biri kriz döneminde iş aramayıp çalışmaya hazır olanların dikkat çekici artışı olarak gösterilebilir. Kriz dönemindeki uzun süreli işsizliğin sonucunda **ümidini kaybeden işsizler son 1 yılda yüzde 75 oranında arttı. Şubat 2019'da 621 bin olan ümitsizlerin sayısı Şubat 2020'de 1 milyon 107 bin kişi** oldu.

Öte yandan işgücündeki azalma da dikkat çekicidir. İstihdamla birlikte işgücünün de düştüğü görülüyor. Şubat 2019'da 32 milyon 84 bin olan işgücü 1 milyon 102 bin azalarak 30 milyon 982 bine geriledi. İşgücündeki azalma iş arama eğiliminin zayıflaması anlamına geliyor.

Tablo 2: Geniş Tanımlı İşsizlik (Şubat 2019-Şubat 2020) (Bin)

İşsiz Türü	Şubat 2019	Şubat 2020	Fark
Dar tanımlı işsizler	4.730	4.228	-502
İş aramayıp çalışmaya hazır olanların tümü	2.335	3.207	872
<i>a-İş bulma ümidi olmayanlar</i>	621	1.107	486
<i>b- Diğer iş aramayıp çalışmaya hazır olanlar</i>	1.714	2.100	386
Zamana bağlı eksik istihdam	422	851	429
Mevsimsel çalışanlar	142	141	-1
Toplam	7.629	8.427	729

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Araştırması, Şubat 2020. DİSK-AR tarafından hesaplanmıştır.

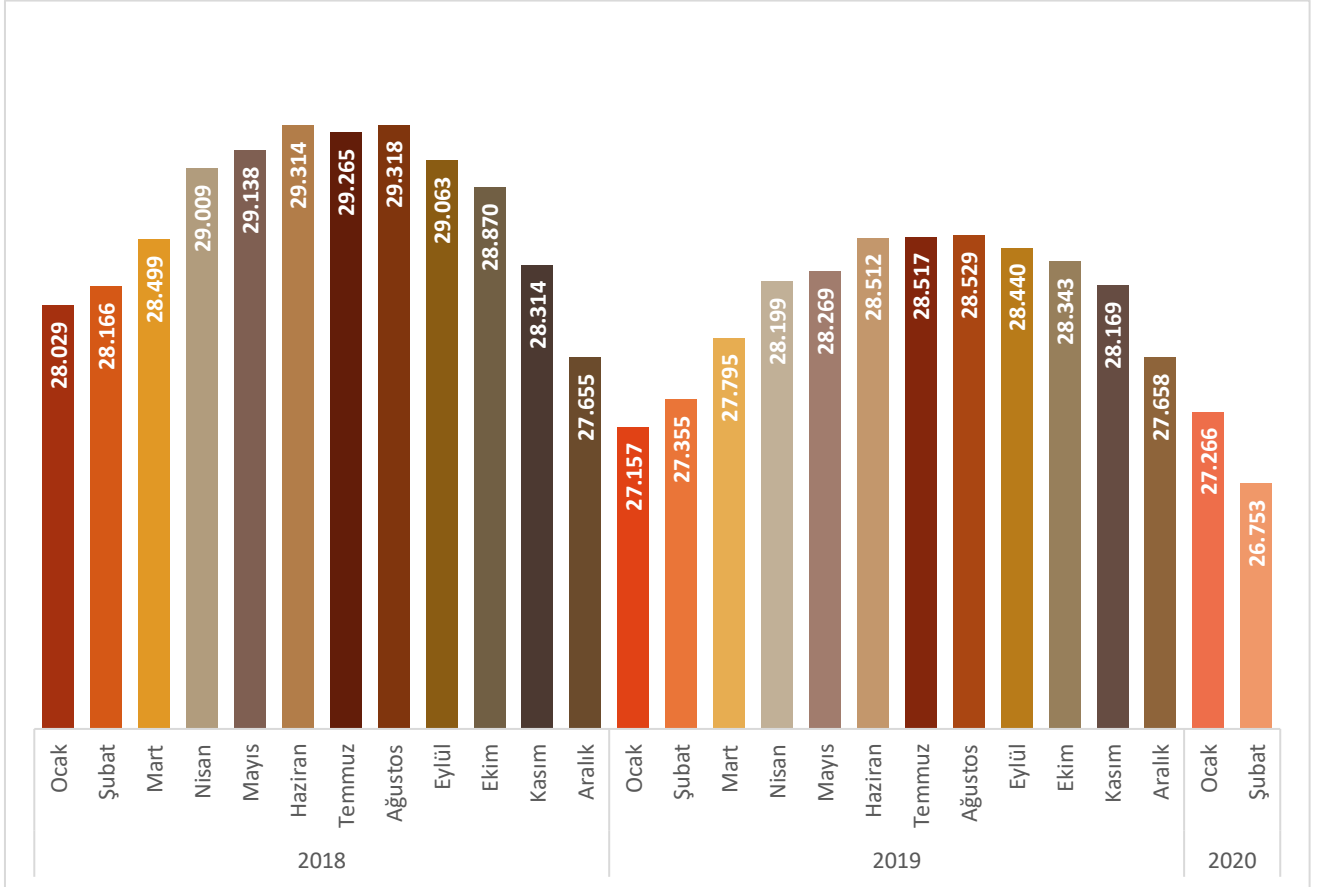
Not: Dar ve geniş tanımlı işsizlikle ilgili yöntemsel açıklama ektedir.

2018 KRİZİNDEN BU YANA İSTİHDAM 2 MİLYON 565 KİŞİ AZALDI

Toplam istihdam uzun bir süreden sonra ilk kez 27 milyonun altında gerçekleşerek Şubat 2020’de 26 milyon 753 bin olarak gerçekleşti. İstihdam ekonomik kriz öncesine göre (Ağustos 2018) 2 milyon 565 bin azalmış oldu. Türkiye ekonomisi uzun bir süredir istihdam yaratma kapasitesini kaybetmiş durumda.

Şubat 2018’de 28 milyon 166 bin olan **mevsim etkisinden arındırılmamış istihdam** krizin başladığı 2018 Ağustos ayında 29 bin 318’e yükseldi. Ağustos 2018’den Şubat 2019’a kadar düzenli bir azalış gösteren istihdam edilenlerin sayısı Şubat 2019’da artış eğilimi gösterse de Temmuz 2019’dan sonra tekrar azalmaya başladı. 2020 Şubat ayında istihdam edilenlerin sayısı krizin başladığı **Ağustos 2018’den bu yana 2 milyon 565 bin azalarak 26 milyon 753 bine geriledi** (Grafik 2). Küresel salgın COVID-19’un yıkıcı etkilerinin henüz görülmediği Şubat 2020 verilerindeki vahim tablonun önümüzdeki aylarda daha da artacağını söylemek mümkün.

Grafik 2: İstihdam Edilenler (Şubat 2018-Şubat 2020) (Bin)

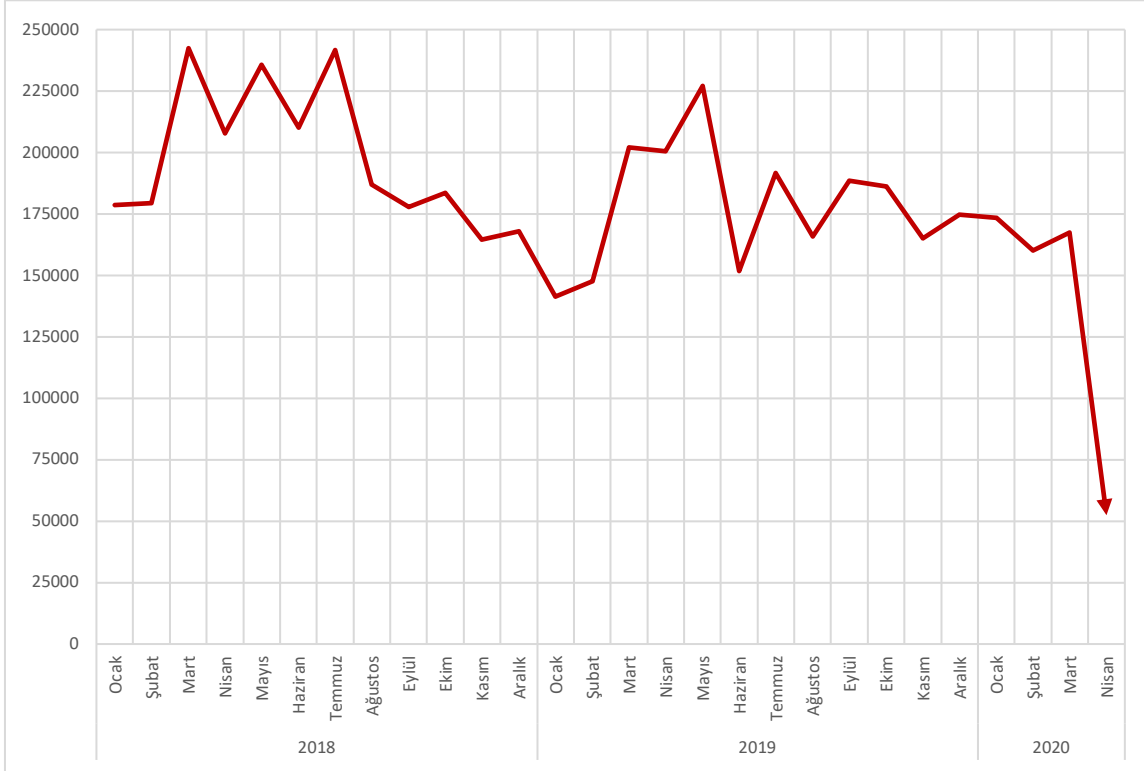
Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Araştırması, Şubat 2020. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

AÇIK İŞ SAYISI AZALIYOR

İŞKUR'un Nisan ayı bültenine göre işsizlikle ilgili öncü göstergelerden biri olan açık iş sayısı hızla azalıyor. Koronavirüs salgınıyla birlikte İŞKUR'un açık iş sayılarında yaşanan azalma vahim tabloya işaret ediyor. Açık iş sayısı işçi talebi göstermesi açısından kritik önem taşıyor.

İŞKUR Nisan 2020 verilerine göre Mart 2020'de 167 bin 306 olan açık iş sayısı Nisan 2020'de 52 bin 418'e düştü. Geçen yılın aynı dönemine göre ise Nisan ayında 200 bin 468 olan açık iş sayısı 52 bin 428'e geriledi. Böylece son 1 yılda açık iş sayısı yüzde 73,8 oranında azalmış oldu.

Grafik 3: İŞKUR Açık İş Sayısı (Ocak 2018-Nisan 2020)

Kaynak: İŞKUR Aylık İstatistik Bülteni, Nisan 2020. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

GENÇ KADIN İŞSİZLİĞİ İLK SIRADA

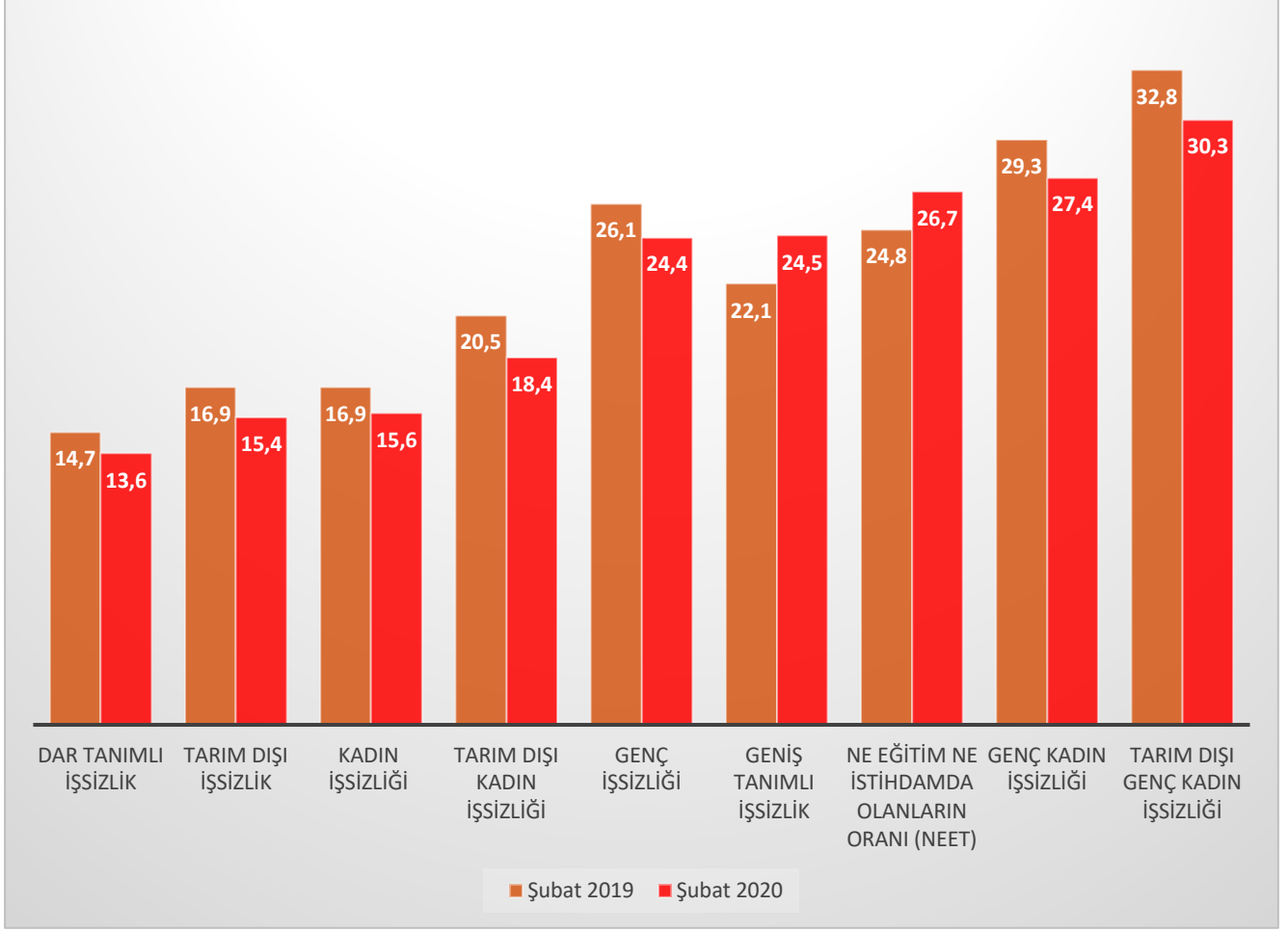
Genç kadın işsizliği ve kentsel kadın işsizliği son 1 yılda en yüksek işsizlik türü olarak görülmeye devam ediyor. Şubat 2020'de de en fazla artış kentsel genç kadın işsizliğinde görüldü. Tarımsal genç kadın işsizliği yüzde 30,3'e ulaştı.

Mevsim etkisinden arındırılmamış genç işsizliği son 1 yılda 1,7 puan azalarak Şubat 2020'de **yüzde 24,4**, **mevsim etkisinden arındırılmamış kadın işsizliği** **yüzde 15,6** oldu.

Krizde kentsel genç kadın işsizliği yüzde 36'lara ulaştı, kadın işsizliği kategorisinde en yüksek işsizlik seviyesini gördü. Şubat 2020'de de kentsel genç kadın işsizliği yine en yüksek işsizlik türü oldu.

Ne eğitimde ne istihdamda olan gençlerin (NEET) sayısındaki artış devam ediyor. Şubat 2020'de **NEET oranı** Şubat 2019'a göre 1,9 puan artarak **yüzde 26,7'ye ulaştı** (Grafik 4).

Grafik 4: İşsizlik Türleri (Şubat 2019- Şubat 2020) (Yüzde)

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Araştırması, Şubat 2019 ve Şubat 2020. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır. (NEET: Ne Eğitimde Ne İstihdamda Olanlar)

İŞSİZLİKLE MÜCADELE ÖNERİLERİ

- İşten çıkarmalar Covid-19 süresince kesin olarak yasaklanmalı.
- İşsizlik sigortasından yararlanma koşulları ve ödenek miktarı iyileştirilmelidir.
- Covid-19 koşullarında işsizlik ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanmada ön koşul aranmamalıdır.
- İşsizlik Sigortası Fonu'nun amaç dışı kullanımına son verilmelidir.
- "Herkesin çalışması için, herkesin daha az çalışması" ilkesi doğrultusunda haftalık çalışma süresi gelir kaybı olmaksızın 37,5 saate, fazla mesailer için uygulanan yıllık 270 saat sınırı, 90 saate düşürülmelidir.
- İstihdam artışlarında kamunun payı dikkate değerdir. Kamu istihdamının artırılması, kamuda eğreti ve güvencesiz çalışma biçimleri yerine, kadrolu ve güvenceli istihdam artışının sağlanması yaşamsal önemdedir. Kamu girişimciliği ve hizmetleri istihdam yaratacak şekilde yeniden ele alınmalı ve kamuda personel açığı derhal kapatılmalıdır.

- İş başında eğitim adı altında çırak, stajyer, kursiyerlerin ve bursiyerlerin ucuz işgücü deposu olarak kullanılması uygulamasına son verilmelidir.
- Uluslararası çalışma normları doğrultusunda herkese en az bir ay ücretli yıllık izin hakkı tanınmalıdır.
- Güvencesiz çalışma biçimlerine son verilmeli, tüm taşeron işçilere kadro verilmelidir. Kamu taşeron işçileri kamu işçisi olarak kadroya alınmalıdır.
- Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) "insana yaraşır iş" yaklaşımı temelinde herkese güvenceli ve nitelikli işler sağlanmalıdır.
- Sendikal hak ve özgürlüklerin kullanımı güvence altına alınmalı, sendikal barajlar kaldırılmalı, herkesin sendika hakkını özgürce kullanabilmesi için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- Toplum yararına çalışma programları kapsamında çalıştırılanlar daimî işçi statüsüne geçirilmelidir.
- Kadın istihdamının artırılması ve işsizliğin azaltılması için işgücü piyasalarındaki cinsiyetçi uygulamalara son verilmeli, ev içi bakım hizmetleri devletin gereken nitelikli, yaygın ve ücretsiz bakım hizmetlerini sağlaması ile kadının üzerinden alınmalıdır.

Yöntemsel Açıklama:

Yöntemsel Açıklama: Dar Tanımlı İşsizlik

TÜİK referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiçbir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son 4 hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan 15 ve daha yukarı yaştaki kişileri işsiz olarak tanımlamaktadır. 2014 yılı öncesinde iş arama kriterinde referans dönemi olarak "son 4 hafta" yerine "son 3 ay" kullanılmaktaydı. Dar tanımlı işsizlik oranı işsizlerin işgücüne oranı olarak hesaplanır.

Geniş Tanımlı İşsizlik

Dar tanımlı (standart) işsizlik oranı işgücü piyasalarındaki durumu bütün boyutlarıyla ortaya koymıyor. Dar tanımlı/standart işsizlik hesaplarının taşıdığı kısıtlar ve sorunlar nedeniyle, işsizliğin gerçek boyutlarının anlaşılması için alternatif işsizlik hesaplamalarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Alternatif işsizlik hesaplamaları konusunda en detaylı yöntemi **Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)** önermektedir. ILO geniş tanımlı işsizliği **emeğin eksik kullanımı (labour underutiliation)** olarak adlandırmakta ve standart işsizlik oranları yanında ülkeler için alternatif/geniş tanımlı işsizlik oranlarını da hesaplamaktadır. ILO geniş tanımlı işsizlik kapsamında zamana bağlı eksik istihdam edilenleri (kısa zamanlı çalışanları, mevsimlik çalışanları), standart işsizleri ve potansiyel işgücünü (halen çalışmayıp iş bulursa çalışmak isteyenleri) dahil etmektedir.

AB İstatistik Bürosu Eurostat da alternatif işsizlik oranlarına ilişkin veriler yayınlamaktadır. Eurostat kısmi zamanlı çalışanların eksik istihdamı, iş aramayıp çalışmaya hazır olanlar ve iş arayıp hemen çalışmaya hazır olamayanlar başlıkları altında alternatif işsizlik hesaplamasına dahil etmektedir.

ABD Çalışma İstatistikleri Bürosu geniş tanımlı işsizliği, "emeğin eksik kullanımının alternatif hesaplanması" (alternative measures of labor underutilization) başlığı altında resmi işsizlik oranı ile birlikte düzenli olarak hesaplayıp yayınlamaktadır. Örneğin Büro Aralık 2019'da ABD'de resmi işsizlik oranını 3,9 olarak hesaplarken, geniş tanımlı işsizliği 6,7 olarak hesaplamıştır.

TÜİK geniş tanımlı işsizlik verilerini açıklamasa da çeşitli kurum ve kişiler geniş tanımlı işsizlik oranlarını hesaplamaktadır. TİSK bir süre genişletilmiş işsizlik oranlarını hesaplayıp açıkladı ancak daha sonra bu hesaplardan vazgeçti. TÜSİAD işgücü piyasalarına ilişkin çeşitli çalışmalarında alternatif işsizlik hesaplamalarına yer verdi. DİSK-AR da uzun yıllardır geniş tanımlı işsizlik oranlarını hesaplamaktadır. Alternatif işsizlik hesaplamaları ayrı bir saha çalışmasına dayalı değildir. Geniş tanımlı işsizlik TÜİK tarafından açıklanan Hanehalkı İşgücü Araştırmasında yer alan ham verilerin yeniden hesaplanmasıyla bulunuyor.

DİSK-AR'ın kullandığı geniş tanımlı işsizlik hesaplaması beş unsurdan oluşuyor: 1) Dar tanımlı (standart) işsizler, 2) İş aramayan ancak çalışmaya hazır olanlar iki gruba ayrılıyor: 2-a) İş bulma ümidini kaybedenler, 2-b) İş aramayan ancak çalışmaya hazır olan diğer bireyler, 3) Mevsimlik çalışanlar, 4) Zamana bağlı eksik çalışanlar. Bu beş unsur TÜİK verilerinde ham olarak bulunmaktadır.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle bir iş aramayan, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir. Bunlar iki alt başlıkta ele alınmaktadır:

İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.